

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

O-vár Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
 Ár: évi negyvedre 3 ft. o. 6. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodszor 6 kr, harmadszor 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középütsza, STEIN J. könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jövő április 1-jén új évfolyamra menvén át lapunk folyama, tiszteltetlek kérjük fel t. cz. előfizetőinket, további megrendelésük megtételére.

Lapunk előfizetési ára félévre 6, évfolyamra 3 forint.

Az előfizetési pénz Stein J. könyvkereskedésébe küldendő.

Kolozsvár, mártius 24-kén 1861.

(H. S.) Ismét egy új röpiratot kívánok önöknek bemutatni, közölve belőle egy és más a „magyar kérdés”-re vonatkozó töredékeket. Napjainkban az ilyen mű opusculumok sűrűn jelennek meg, s némi tájékozás és tanulmányul szolgálhatnak. Mindenesetre szükség ismernünk azon véleményeket, a melyek jogaink és igényeink természete iránt tán egy oly párt táborából származnak, a mely kevéssel ez előtt még a száján se merte kibocsátani a szót: historiai jog, magyar államjog, független magyar államélet stb. Egy évtized óta vak szenvedelemmel tiptop jogaink elismerése, s törekvéseink méltánylásában a Lajthán túl nyilatkozó nézetek kezdenek valahára mind tisztább és igazságosabb felfogást tanusítani. Még van ugyan egy kis hályog a szemeken; de az el fog oszlani tán neonsokára, s akkor az örökös tartományok politikai közszelleme a miénkkel testvérileg ölelkezve, a népek végkép, tán örökre felszabadulandnak a reactio lidércnyomása alól. Adjá Isten!

Az előttem fekvő röpirat Bécsben jelent meg, mottoja: „Nicht müde werden!” (csak kitarítás!) címe: „Die Aufgaben Deutschösterreichs nach dem 26. Februar 1861.” Az egész 28 lap.

Már magában a cím szinte gyanítja, hogy a névtelen szerző nem nagy barátja se az 1848 előtti Ausztriának, se a Bach megbukott „Neu-Oesterreich”-jének, s körülbelül ennek köszönhetjük ez új geographiai elnevezést: „Deutschösterreich”, a melynek jelentését most nem akarjuk feszegetni. — Ha nem csalódom, oly emberrel van dolgunk, a kinek németes meleg érzelmek nincsen okunk kárhóztatni. Ő akarja ellenére árulja el nagy elszáradtatást egy „Német-Ausztria” (?) iránt, de nem nézi le a magyar nemzetet a bachialis kor tintahőseinek souverain göggyével, sőt igen őszintén bevallja sajnálatát a felett, hogy:

„Az öszpontositási terv „executorai” minden nemzetiséget az elkésztettség megsértettek, s a német szellemi fejlődésében gátolva, még hozzá gyalázatosan felhasználják a „germanizálás” ürügye alatt a többi nemzetiségek elnyomása és eltiprására.”

„Ausztria nem-német népeinek többsége azonban kétségkívül ezen önmagától összetört rendszert, éppen mivel annak ellenkezőjét kellett okvetetlen eredményeznie, mint a mit (Bachék) óhajtottak, valaha áldani fogják. Sok könyvet facsart szemeikből, sok szenvedést okozott az nekik; de nemzeti kultúrájuk földét csak a könyvek termékenyíthették, s csak a szenvedések gyógyíthaták ki őket némely „édes”, álmokból!!

„Ellenben mi, „német-osztrákok”, — így folytatja — mi örökké gyalázat és szomorúság érzetével fogunk a rendszerre visszagondolni, mert az minket megfosztott „a birodalomban” élő vértésvéreink rokonszenve, s minden szabad nép becsüléséért; mi e rendszernek hitvány eszközei valánk!” stb.

„A mi Ausztriánk — ugymond — e pillanatban hasonlít egy élete legjobb korában lévő férfihoz, de a kinek keze lába békés, mivel nehéz lábbetegségének idejében oly orvosok kezébe került, a kik gyöngéden szólna legalább is — kontárok voltak; oly medicamentumokat adtak be neki, a melyek egy kevésbé erős természetű egyéniséget már rég eltaraktak volna az árnyékvilágból; vért vették borzasztó érvágások által, a melyek... ah, ne folytassuk e borzasztó történetet!”

„És így megtartotta-e Ausztria régi európai nagyhatalmi állását, s „természetes” szövetségeseit? Szomorúan kell bevallani, hogy külső viszonyaiban oly elszigetelt, elhagyatott, s befolyás nélküli, mint tán soha legszerencsétlenebb korában se volt; minden államok, minden népek közvéleménye eltörte a pálcát fölötté; Európa minden szabadelvű államférfiai és pártvezérei megtámadják, s üldözik szónoklatokban és írásokban, gyűlésekben, hírlapokban, röpiratokban, s terjedelmes tudományos munkákban. Határain kívül nincs egy jó barátja! Sőt Ausztria e perczen künn és benn is egyiránt a legfenyegetőbb veszély örvénye felett inog, a minden tevékenységet elbénító pénzügyi súlyedés borzasztó komoly és nagy!”

E birodalmat csak egy mentheti meg a megsemmisüléstől: a szabad, a törvényes jogállapot utáni gyors vergődés! Ez egy sokáig félreismert, de kétségkívül nagyszerű igazság!”

„Az olaszországi hadjárat kitörése óta Ausztria minden nem-német népeinek „ábrándjai” föllevenültek és igaz, hogy a cseh „a cseh korona autonómiaját” követeli, a lengyel meg „egy, Gácsország minden erkölcsi és anyagi érdekeire nézve független tartományi országgyűlést”; való, hogy a délszlávok, románok (románok), ruthének a legellenkezőbb igényekkel állanak elő; de mindezen követelések és igények lehangoltatnak, felhagyatnak, tán elfelejtettek, ha az ösz-állam és Magyarország kibékülnek.”

(Nézetem szerint e passust nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül; mert az, ily kopaszon közölve, a többi nemzetekben nyugtalantó gondolatokat, s nem érdemelt gyanakodást támaszthatna a magyar ellen. Ha a szerző tán azt érti ez alatt, hogy a magyar elég önző csak saját igényei s befolyásával törődni és úgy „békülni ki”, hogy a szláv, román és német jogos igények a szent István koronája területén általa kielégítetlen maradjanak, akkor nagyon csalódik. Mi csak olyan kibékülést óhajtunk, a melynek következtében úgy a szláv, mint a német, a román mint a ruthén halálát és testvéri érzéssel szorítsa a magyar jobbát. Mi nem akarunk a szabadságból monopoliumot csinálni, a mit nemzetgazdasági, mint politikai elveinknél fogva egyiránt kárhózatnak és gyűlöletesnek vallunk! — De folytassuk a röpiratot.

„Ha a magyar népnek nem volna sok százados intézményei, a melyek már vérvé váltak — folytatja tovább a névtelen szerző; — ha nem volna organikus uton, magából fejlődött municipalis rendszere, a mely minden egyesnek a kigondolható legmagasb mértékben biztosítja az egyéni szabadságot, s a burocracia és annak túlkapasai ellen biztosít, ha ennél fogva nem volna meggyőződve, hogy koronázás nélkül nincs király, országgyűlés nélkül nincs törvény, állampolgári jogok nélkül nincsenek állampolgári kötelességek; ha századok óta merev, katonai zsarnoki kormány alatt nőtt volna fel, egy örökké vált osztráklap alatt, — tán föl lehetne tenni, hogy a bizonyos tekintetben jelentékeny autonóm szabadságot nyújtó birodalmi alkotmányt ujongva fogadná el, mert az oly jogokat kölcsönözne, a melyekkel szembe ez esetben „jámbor óhajtasokat” nem pedig követeléseket táplálhatna.”

„Mint hogy pedig ez nem így van és a február 26-iki birodalmi alkotmány a magyar nemzet lényeges alkotmányos jogait sérti, a dolgok természeténél fogva sértenie kell, senki se bámulhat azon, ha az nem fogadtatott „loyalis” örömmel és meglepődéssel, sőt ellenkezőleg a felizgatott kedélyek megnyugtására nemcsak nem hatott kedvezőleg, hanem egy nagy, egységes és hatalmas párt alakulását idézte elő, mely nemzeti, sőt maga az egész nemzet!”

„De hogy Ausztria kénytelen őszinte, utógondolat nélkül békét kötni Magyarországgal, mielőtt csak gondolni is lehetne hatalmi és pénzügyi viszonyainak jobbulására, hogy a béke csak kölcsönös egyezkedés útján, de erőhatalommal soha, tehát egyedül a magyar nemzet törvényes organuma, az országgyűléssel való transactio által érhető el, senki se tagadhatja.”

„A szakadás az öszállam és Magyarország közt oly tény, a melyet be kell vallani. Minthogy pedig a február 26-iki birodalmi alkotmány által is nyíltan hagyott magyar kérdés Ausztria életkérdése, s minthogy egy jogi állapot egy országban se, de legkevésbé Magyarországon alapítható erővel, osztráklapokkal, hanem mindig, de mindig csak kölcsönös kiegyezés, egy minden feleket kielégítő megalkuvás által, — ennél fogva minden osztrák hazafinak legelső kötelessége az öszállam és Magyarország közti békés kiegyenlítésre, a király és nép közötti megzavart viszony szép utoni tisztába hozatalára nemcsak szóval és tollal hatni, hanem legyőzni azon „gesammtösterreichisch ideologokat” is, a kik a magyar népet „gyöngéd hatalommal” is a birodalmi alkotmány föltétlen elfogadására akarják bűni, s a magyar törekvések okai és czéljai iránt a közvéleményt elámitják, meghamisítják, megzavarják, a kik ezért az öszállam legveszélyesebb ellenségeinek tartunk, mert polgárháborút prédikálnak, a melynek következtése mindenesetre Ausztria megsemmisülése lenne.”

„Azon oktalán elfogultság, a melylyel a „német-osztrákok” többsége a magyarok ellen viseltetik, nem természetes eredetű, hanem csupán „bizonyos” machinatiók eredménye. Erről mindenki meggyőződhetik, ha a német és magyar nép közt örökké létező legbensőbb viszonyok nyomait a történelemben fölkeresi. Honnan van, hogy a német néptörszökből százezerek Magyarországra bevándorolva, s sorsukat annak sorsára kötve, miután oda átláptalták magukat, eltartották az ország szokásait és erkölcsait, s lakóinak szeretetreméltó tulajdonaival megismerkedve és azokat öntudatosan vagy öntudatlanul (kiki műveltségéhez képest) elsajátítva, gyermekeiket is azon szellemben nevelték, egy szóval: „elmagyarosodtak”? Onnan-e, hogy a német tán csekély mértékben bir azon tulajdonnal, miszerint eredetiségét honán kívül is megőrizni tudja? Vajjon e tulajdon csak oly párányi mértékben lenne? Nem! A szlávok közt, a románok közt, Angliában, Keleten, Amerikában, mindenütt és mindig a német — csak német marad! Őtet az idegennek se erkölcsé, se nyelve, se világlátása, se fénye nem csábítja el; sorsának bizonytalansága, mely őt a külföldön rendesen kísérni szokta, nem hozza kísértetbe, hogy kivetkőzzék nemzetiségéből; ő elviseli a bizonytalanság nehézségét, s jobb időkre várva, megőrzi a maga és gyermekei számára nemzetiségét. Egyedül a magyar egyéniség emberileg szép tulajdonaiból Magyarország ki azon vonzerő, a mely a németre Magyarországon rendesen oly élénken hat, azon érzetből, hogy ott a német mag, az erkölcsi állomány, a német lény mély bensőségével együtt nem kénytelen megsemmisülni vagy összezsugorodni. Vajha e két nemzet közt a benső viszony, a mely soha egészen meg nem szakadt, most fölfrissülne, szilárdabb kötelékkel szorosabban összefűződne!”

A röpirat végén a szerző legfőbb corollarium gyanánt e „bebizonyított” tételt állítja fel:

„Ausztria életkérdése tehát: őszinte kibékítése Magyarországnak az öszállammal, ennél fogva az 1847-iki magyar országgyűlés törvényeinek alapján a magyar országgyűléssel végezendő egyezkedés, a mely minden egyenetlenséget és meghasonlást az osztrák kormány és a magyar nép között megszüntessen, s a király és a nép közti megzavart viszonyt ismét szeretetteljesebbé és bensőbbé varázsolja!”

És itt bezárom ismertetésem e röpiratról.

Kolozsvár, március 22-dikén, 1861. — Ki a „Siebenbürger Bothe”-t és annak melléklapját a „Transylvania”-t figyelemmel olvassa, nem ugyan tartalmuk érdekességeért, — mert e tekintetben különösen a „Siebenbürger Bothe”-ban alig lehetne valami olvasásra méltót találni, ha csak a burocracia és absolutismus melletti élethálálrai küzdelmek és a már uralmukat veszített közjogi, vagyis jobban mondva népjogellenes elvek buzgó védelmezéseit nem tekintjük annak, — mint inkább magyarellenes irányukért: lehetlen annak boszankodással el nem telni, midőn látja, hogy főként a „Siebenbürger Bothe” mily el nem titkolt mohósággal veszi fel hasábjába a német journalistika által koholt, ma-

A szent ünnepek miatt holnapi számunk nem jelenik meg.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

gyart illető rágalmakat; minő kárörömmel fordít el némely említést sem érdemlő tényeket, és mily készséggel közli a külföldi német lapoknak a magyarokról tett gunyos megjegyzéseiket.

Egy ily a legesendesebb flegmájú magyar epéjét felkavaró, a „Pr. Ztg.”-ből vett közleményt olvasunk a „Siebenbürger Bothe”-nak e hó 18-ról 55. sz. alatti hasábján, mely is így hangzik: „a botozás felett még inkább lehetne vigasztalódni, mint hogy e (t. i. a botozás) kiválólag a vágyasztalódni (érted magyar) számára láttatik rendelve lenni.”

Mily mérges fulánk, mily lealacsonyító guny; de egy-szersmind mily vastag tudatlanság és botrányos elfogultság lappangott ezen néhány szó alatt? mely azonban a „Pr. Ztg.”-nak, annyival kevésbé a „Siebenbürger B.”-nak nem válik mint az, hogy a botozás kiválólagosan a magyar nép számára van rendelve, csak ennél otthonos? Ne legyenek a „Pr. Ztg.” és „Sieb. B.” szerkesztői oly pazarok a magyart gunyoló megjegyzésekkel, mert tudják meg ugyanis, hogy a botozás nem a magyar törvényekben gyökerezett büntető mód, hanem inkább német intézmény. Bámunk önök ezen paradox állításon? Pedig úgy van.

Tudományos értekezést a botozás eredetéről, tulajdonképeni honáról és virágzásáról írni, erre sem idom, sem készségem, sem nélkülözhetlen segédforrásaim: de biztos kalauzál szolgálhat nekem e részben, különösen a tiszta magyar kormányzás korában keletkezett törvényeink: ezen törvényeinkben, melyek a romlaltat és teljes erejében meg-lévő magyar jellem típusát viselik magukon, semmi nyomára sem akadunk a botozásnak.

Sőt merem állítani, hogy éppen azon korszakban, midőn szomszédaink a magyart barbárnak szokták nevezni, pedig a történelem meg nem hazudtolható tanúsítása szerint a civilizáltabbak még ők se haladtak igen messzire, egy európai népnél se voltak szelidebb és emberibb törvények, mint a magyaroknál. Felhívom az egész tudós német világot, mutasson a 12-dik század elejéről egy oly törvényt, mely Kálmán királynak a boszorkányokról írott törvénye mellé állítható lenne.

Nem menve vissza a kereszténység előtti idők, a kereszténységnek megfogalmazásával a büntetések Krisztus szelid tudományának és az emberiségnek szelleme lengett. A büntetések mértéke és minősége a szentírásból vett talio elvéből folyt ki és ezen elvhez volt alkalmazva a rendszert bűjtőlésből, ekklesiakövetésből, vesszőzésből s más ily nemű büntetésekből állott, sőt gyilkosságok, emberölés sem büntetett mindig halállal; a gyilkos bizonyos számú tullok-kal, később az ugynevezett mortuum homagiummal, emenda capitis, lefizetésével megmenthette fejét, életét; a rágalmazónak nyelvét vágták ki, de azt is megválthatta a bűnös: innen az emenda linguae.

Legkeményebb büntetés érte azokat, kik a baba védelmére előállni vonakodtak; az ilyeneket vagy karddal derékba ketté vágták, vagy jobbágyra taszították; hasonlólag jobbágyi sors várt arra, ki a keresztény vallásról a pogányságra tért vissza. A halálos büntetést pallóssal fejvételrel hajtották rendszerint végre. Ezek voltak a szokott büntetések, de a botozásról sehol se fordul még egy betű is elő. En azt hiszem, hogy a botozást csak az utána-utáni kutatást megérdemlő lenne kifürkészni, hogy a botozást a magyaroknál is divatba, miután magát Magyarország az ausztriai uralkodók alá adta. Érdekes lenne s talán az utána-kutatást megérdemlő lenne kifürkészni, hogy a botozást hol vette eredetét, hol divatozott az és honnan, mikor terjedt az más népek között is el; annyi mindenesetre bizonyos, hogy a magyarok nem volt a botozásnak szülő-zonyos, s ha egy bizonyos korszak óta sokáig divatozott is a magyarok között, ezen büntetési módot az 1848-diki törvények, felállított jogegyenlőségi elvek eltörölték, a nemzeti oszlatynak ezen kiváltságát a nememestekre is kiterjeszt-vén. Továbbá, hogy a botozást nem divatozott kiválólag a magyarok között, kitetszik abból, hogy a császári had-seregben, mely nemcsak magyarokból áll, még most is alkalmazták azt; a közelebbi 11 év alatt halomra gyült bűnvádi actákból pedig bárki meggyőződhetik, hogy a botozást rendszerint sem volt amaz idegen; sőt a rémuralom idejében fordultak esetek elő, hogy egy-egy reménytelenül egyenruhás sipkát fejére tehetett hivatalnokoska abban ki-vánta hivatali buzgódságát kitűntetni, hogy régebben kiváltsá-gos osztályhoz tartozó egynek megbotóztatott.

Magok a humanus és civilizált szászok sem kevésbé használták azon időkben, midőn hatóságaik is jus gladii-val bírtak, azaz: 1848 előtt a botozást, sőt talán még inkább, mint a magyarok.

Ezen század első felében Poroszországban egy szeren-esetlen gyilkost megkerekézték, horrendum dictu! vajjon eb-ből azt lehet-e következtetni, hogy a kerekézés kiválólag a poroszok számára van rendelve? Dixi.

Lukácsffy Ferencz.

Feleletül a „Gazetta”-nak. A Királyhágón inneni Magyarország érdekeit felkarolt lapjának 6-dik és 20-dik számában fölvetett és a nyilvánosságnak átadott cikkeimre a „Gazetta Transylvanica” szerkesztője 9-dik és 12-dik szá-mában véleményez, „Revista din Transylvania” cikkeiben: még pedig azt állítván, hogy gustusból írtam és szerényte-miségre vetemedvén, ördögi mosolylyal csak cikkem alá-lásáig nevez, egyszersmind az oláhországi moldavo-romano státumokra hivatkozik. Bárha magam is azokhoz tartozom, kik a „Gazetta” felajánlásait a törvények és felvilágosult-nézetek szerint rosszallják s ignorálják, mégis az engem il-lető soraira, csak most kerülve kezembem, észrevételime-t megtenni el nem mulasztom, ha tisztelt lapja hasábjában kis tért kérve nyerelek.

A Transylvanica t. szerkesztőjét felszólítom, hogy a törvényt, a mi mindennek alapja, gustusnak tartja-e? mert én csak azt állítottam, hogy az 1848-diki sanctionált tör-vények jók, hasznosak és román nemzetünkre is üdvösök.

A román volt urbéres is ezen törvények által lett hon-polgára, és lépett az alkotmány sánczái közé.

Nemde, a legrosszabb törvény is jobb a legjobb abso-

lutismusnál? Hisz csak az alkotmányos nép boldog, példa erre a nagy Albion, példa a kis Belgium csendes és büszke népe, — mert szabad és törvénye van, és tudja, hogy liber-tas, res inestimabilis est.

Elvitázhatalan az, hogy a törvény tisztelben tartásá-tól függ lételünk, attól minden jóvünk és annak megszég-séttől elnyomatásunk, s tán még elpusztulásunk is. A törvény előttem legszentebb, legsérthetlenebb, ez volt elvem és fog lenni; ennek értelmében a tért el kell foglalunk, mert csak úgy nyerhetjük meg az időt, azt nem pazarolva, csak úgy érhetünk célra, melyhez sietünk kell és csak úgy élvezheti román nemzetünk is az alkotmány jótékonyait, ha ma-gyar testvéreinkkel kezét fogva, az előttünk álló alkotmá-nyos tér elfoglalásától nem vonakodunk.

A károly-fejérvári értekezlet gyűlésében is, igen tisztelt Ládai Ágoston ur a törvényesség terére lépett helyeslést ki-vivott és meggyőződésig hatott szónoklatával, úgy annyira, hogy jogalapossá eszméinek igazsága elvitázhatalan. Igen de a nagy-szebeni első napon tartott gyűlési jegyzőköny 5-dik pontjára tekintve s nehogy az ott kimondott átok sulya alá essék, minden előbbi üdvös, jogos, törvényeken alapuló és népünk üdvös célra vezető elveitől ellállani kényszerítve volt, és ez által ki nem számítható időkre hátravetett nagy számú román néptől valódi érdeke. Ugy van, mert a törvényesség teréről, melyen megkötözött léptekkel az alkotmány megragadva indulunk kell, egy „a n a t h e m a” zsidó! kimondott szóért állani nem kis földad.

Vajha mi gyönyörteljes pillanatok közt valék szeren-esés magam is a m. vásárhelyi törvényes kir. táblán a tör-vényből előadásokat, vitákat élvezni, s azok üdvös térre ve-zető eszméit elsajátítani. És az ily eszméket t. szerkesztő ur gustusnak állítja? Való az, hogy de gustibus non est dis-putandum, — de az is igaz ám, hogy „praestat uni probo, quam mille improbis placere”; — nemde a mit az irigyek gyakran ostromolnak, mikor nem is vélik, akkor omlik le, a mit szagatt, rongál az ellenség keze, elveszti, s így reá is a romlás elérkezik.

Mind ezek mellett fáj nemzetem félrevezetése, mit kicsiben én is tapasztaltam. Állítom igazolására utasítom önt, e közlisméret kivívott lap 37-dik számában márczius 5-ről fölvetett es. kir. járási főnök tisztelt B. M. ur által alá-írt közlisméret névelőköztára, a ki csakugyan Székelyán sz. u. . . . i jegyző — s ennek társasai bujogatásokban ré-szes nem volt. — Kérdem önt t. „Gazetta” szerkesztő ur, az ily nemű tényt melyik szentesített törvényen alapszik? di-csereit válik-e nemzetünknek az eféle eljárás? tessék gustust választani! Nem de szent szó: „szeresd felebarátodat, önnön magadat”; törvény pedig az: „quod tibi non vis, al-teri ne feceris.” Következőleg magyar testvéreinket szeretni, azokkal kezefogni nem csak kötelességünk, de sőt tör-vényes tartozásunk is.

Nincs egyéb hátra t. „Gazetta”-t szerkesztő ur, csak magyar testvéreinkkel kezefogva, együtti tartás, — alkotmány — meggyeink siető szervezése eszközölésén működni, az 1848-diki szentesített törvények alapján.

Valjon a kis négy milliós Piemont minnek közöni, hogy nagy és ma huszantét millióból áll? Nem de a za-bad alkotmányának és a törvényes téreni igazgatásformá-nak? az ön elve szerint ez is csak gustus. . . . igen de „virtus dum patitur, vincit” (a rény mikor szenved, még ak-kor is nyer); azért csak türelemmel, ne állunk el szentesi-tett törvényeinktől, s büszkén magyar testvéreinkkel kezefogva igyekezzünk minden utógondolat nélkül az előttünk álló tért elfoglalni, mert csak úgy lehetünk a dicsőségesen uralkodó első barátai; ellenben Esopus kutyájaként a falatot elvesztjük, árnyéka után kapkodva, és csak ez az egyedüli remedium, mely által nemzetünk emelkedetebb jövője bi-ztosíva lehet, ettől eltérve minden egyéb eljárás csak za-varra, bűnre, s következményül ki tudja miféle átokra ve-zethetne.

Az események rohama t. szerkesztő ur! ha oly meg-lepő arányban árasztja el a nemzeteket, mint ezeltől 12 év vel történt, akkor rendesen a nagy tömeg is megzavarodnék, s rémülésbe hozatnék a legmerészebb párt önzete is, vagy legfeljebb lelketlen eszköz gyanánt oda dobna magát egy zsarnokoskodónak. Istenemre mondom, borzadnék koezkat játszani nemzetem jövődjével, mert eszembe jutnak Táci-us szavai: „Initia bellorum civilium fortunae permittenda, victoriam consiliis et ratione perfici.”

Ezekből kifolyólag sanctionált törvényeinktől el nem állva, a különbség nélküli nemzetiség és országos jólét ön-tudatát szemünk előtt tartva, a jelentkező tért, nemzetünk értelmiségéhez szólna foglaljuk el, a testvér magyar nemzet loyális magatartását, nemzetünk iránti becsületet, értelmes, erélyes s nem önző honfias testvéri szeretetét, mely száza-dok óta tanúsítva van, kétségre vonni sem lehet.

A törvényesség terén haladva, a tért elfoglalva, társa-dalmi életünk üdvös, biztos, vidor, sőt alkotmányos kezelés mellett igazságos, hatalmas és népünkre boldogító is, ekkor fáradságunk eredménye nem lesz gyümölcsetlen, ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha lemondunk olyan kívánatokról, melyek által népünk jóléte veszélyeztetethetnek.

En, ki sem kegyért, sem hírnév szerzésért nem írok, csak tisztán szeretet nemzetem boldogságáért, azért a tér elfoglalására ismétlem ajánlatomat. Fel Pestre román köve-tek, a két egyesített hon Magyarország tartandó gyűlé-sére. Loyális Magyarország férfias gyűlésétől, férfiasan mind azt követelni, mit a többi nemzetek az egyesített, szeretet honban élvezhetnek, — többet nem: — ha ezen élvezettől népszerűen román néptől kizáratik, én lések első, a ki önnel kezét fogva demonstrálók; de mivel eddigis többet nyertünk a törvényes téren, mint századok óta a meddő kegy utján várnánk, nincs jogunk panaszkodni.

Igazat ad ön, hogy „Leges ferendi, abrogandi, et in-terpretandi potestas penes legitime coronatum principem, et status, ac ordines Regni diaetali ter congruatis est; execu-tiva autem potestas non nisi in sensu legum exercerebitur.” ettől el nem térve, az 1848-iki törvények alapján haladva néptünk üdvös jövője biztosíva van.

A Gazetta Transylvanica t. szerkesztője az oláhországi statumokat hozza föl: ezt köszönöm szépen, de el nem

fogadom, mert nemzetemből angol farmert (arendást) csi-nálni nem akarok; igen jól tudom, hogy Oláhországban a közparaszt románnak bizonyos kijelölt földje nincsen, és ötöt bármely birtokos falunként összesen és seregesen földön-futó proletariussá teheti, és elesaphatja, megköszönöm az ilyen szabadságot, de el nem fogadom való az, hogy ná-lunk ahoz hasonló szabadság az 1791-beli 26. cikk. és 1759. évi urbéri szabályozásokban meg volt, ide a parasztok ré-szére a kölcsönös kétoldali kötések értelmében, azonban minden esetre alapos ok nélkül a föld népet birtoktól meg-fosztani nem lehetett.

Az oláhországi rendszer pedig oly szabadságot adott a birtokosságnak, hogy minden igazi ok nélkül a föld né-pét kitheti.

Remélem, ön tán cikkében nem értette azon husz ezerből álló örökös arendásait az oláhországi papságnak, a kik majd mind, kisebb, nagyobb mértékben sok szolgáló emberrel bírnak, — mert ezek a föld népének urai, mind a mellett, hogy arendások.

Vajjon nem üdvös jótékonyssággal bír az 1848-diki magyarországi szentesített törvény, mely által birtokának törvényes tulajdonosává tétetett nemzeti különbség nélkül a föld népe, és kisebb birtokosság ezim alatt szabad polgári jogokkal megajándékozott?

Ezekből kifolyólag kérem önt, t. Gazetta szerkesz-tőjét, válassza meg levelezőt, a kiknek cikkje szerinti don-ga ne hiányozzék, egyszersmind a kétféle sast viselő lap-jára nézve mindenben haladozók legyenek.

Végül győződjék meg t. szerkesztő ur, hogy a test-vér magyar nemzet ma is hű, mint volt valaha királyához, alkotmányához, és szentesített törvényeihez, ezt nekünk is egyetértőleg azzal kezét fogva teljesíteni kötelességünk, any-nival is inkább, hogy jogaink tiszteltesse, mert jog nél-kül kötelesség nem létezik, valamint viszont és így ezen er-nyedetlen meggyőződés, honfias, és testvériség által köz-remunkálva megalapíthatjuk nemzetünk üdvöteljes jövőd-jét, ha t. i. alkotmány szabta törvényesség terén közös egyet-értés, s békés uton haladunk. Árokalya 1861. Martius 16-dikán.

Mezei Makab.

Háromszék, márczius 15. — A „Kronstädter Zeitung” idei 87-dik számában *) egy tudósítás jelent meg, melyből oly valami ajánlatja magát a sok valótlan napjaikban mo-hón emésztő hírlap-közönségnek, a min jó távolról megér-kezik, hogy édes szülője a berichetek műhelyében izdád; ugyanezt, hogy törvénytelen székely eredete még annál világosabb legyen, fölhíva érezzük magunkat említett be-czirkéri produktumnak hírlapi körújtára e rövid utlevélet utánmenesztetni. Nevezett lap tudósítója, — kinek elődei, meg-hisztek, hogy ott küzdhetek a nagy hadsereg soraiban, Auszterlitznél s egyebütt, de bajosan a honfoglalók párd-uzos táborában, vagy Székely-Bánja széthányói közt, — köz-leményéhez egy márczius 4-én Sepsz-szent-Györgyön tartott magasztos ünnepélyt ír le, melyen öt rokkant, volt székely katona, kik századunk első tizedében résztvettek Ausztria hadjárataiban, tíz-fizt osztrák frt kegygyelzést színtetett föl a brassói es. kir. kerület nagyon érdemes (?) főnökének ma-gas pártfogása által; mikor is a sepsi-sz.-györgyi bezirk ha-sonlóképp igen érdemes adjunktja könyvekre indító szó-noklatban alá elő az ünnepély célját, s emlékeztetett halga-tóit a kiállott megpróbáltatás nehéz zivatarokkal lezúgott napjaira.

Valóban nem tudjuk, ezen öt székely atyánkfa jellem-gyöngése miatt bosszankodjunk-e? kik még korunkan is felengedik magukat használni ily szerű tüntetés tár-gyául egy gyűlölt rendszer emberei által, vagy azon szer-nyetelenség miatt, mely csekély 10 frt nagyon kiérdemelt kegygyelz kiosztására is ünnepélyt rendez, s siet azt fama trombitáján kikürtölni. — Szép erény az alamszalkodás, de csak akkor, ha az irás szavainak értelmében történik és bizonyára! fölségt székelyeink is nagyobb háklára kötelez-tenek vala le, ha csekély személyök minden látványossá-gtól megkíméltetik: mert akkor nem fogtát volna érzeni a visszahatást, mit kizégezett fölségtetésük szült székely ro-konaik közérzetében. De tetszett az illető tisztviselő urak-nak ekép jární el, mivel tán megakarák mutatni, hogy a nyakassnak nevezett székelyek közt, tizenegy évi sokféle szen-vedések után is, még találatnak olyanok, kik — csak fizes-senek — készek „lebe hoch”-ot kiáltani azon férfúnak, ki-nek köztünk hivataloskodását annyira meglegegtünk, a meny-nyire kedveskedései — és protectiojára — Istennek hála! nincsen semmi szűkségünk.

Ideje is volna már valahára felszabadíttatnunk ezen erőszakolt pártfogás alól, hogy szenvedéseink megszűnésé-vel a nemzet maga üljön igazán magasztos ünnepet alkot-mányos léte hajnalának újbóli felhasadására, azon építletben, melyhez annyi megragadó emlékek költik — dicső multjának kedves emlékei, a melyben még „beczirks-adjunkt”-féle em-berek henczegek, készülvén szónoki örökösökkel egy po-litikai metamorphosishoz. Háromszék népe türelemmel várja alkotmányos élete feltámadásának ama dicső napját, bárha a fejét felitott reakció reményeinek egy-egy kedves szálát szakasztja ki mindennap kezeiből, várja, mert meg van győ-ződve, és az események csak erősítik hitében, hogy az el-fog jönni. Ennélfogva mérsékeltsege még akkor sem hagyja el, ha — mint a telen K.-Vásárhelyen történt — ártatlan szé-kely vért ont ki vakgyűlölség dühe, és az önkény elhur-czoltat kebeléből más hatóságba egy békés családöt, átalá-nosan szeretett férfit, kinek tudtunkkal nincsen semmi más bűne. (ha csakugyan azt bűnnek lehet nevezni?) mint az, hogy szabadságot vett magának felsőbb engedély nélkül, a lételünkkel egy idős vendégszeretett gyakorlására. Értjük Szacsai Károly hazánkfa befogatását, s Brassóba hurcol-tatását, ki, a mint éppen most értesültünk, elítélte, még pedig 8 hónapra nehéz vasban töltendő fogságra. Bizony esor-dultig telt a keserűség pohara, mit tizenegy év alatt ürít-gettünk! mégis túl a Lajthán, ugylátszik nagyon sürögnek a keserű ital készítésében, meg sem gondolva a jó urak az irás ama szavait: „A minemű mértékkel mérték,

*) Sepsz-Szent-Györgyről.

olyannal mérnek mások nektek. A székely megbocsátani tud, de felejtani nehezen; minden halom, minden völgy, bérz és rom ezredéves hazájában mind megannyi emlékek, mik zivataros múltjának eseményeit frissen tartják emlékeztetésben... Zúgó fergeteg ő bérzék hasadékában, — jó békében hagyni, fel nem zaklatni nyugalmából, és mindenekelőtt neki alkotmányos szabad mozgást engedni! mert a visszatartott erő vajmi nehezen kormányozható, míg ha a megszokott szabad uton hagyják működni, sok hasznos és üdvös dolgot lehet általa elérni.

Végül, visszautasítunk minden hazug híreket, miket Háromszék nyugtalanokdása felől a lapok szélthiben terjesztettek. Mint írtuk, e szék népének magatartása elhatározott, mérsékelt. Valamint kénytelenítettünk kifejezni sajnálatunkat az iránt, hogy a Pol. Újdonságok általunk igen tisztelt szerkesztője bizonyos bécsi lap által vizre engedé magát vitetni, közölve utána nevezett lapjának idei 9-dik számában azon hazug hírt, miszerint a szárd hajók által Galacra szállított hadiszerekből, bizonyos háromszéki birtokos pinceszében fegyvereket fedeztek volna fel, s rejtgetőjüket Brassóba vitték. Ez merő rágalom, egy magyar-faló, bécsi lap koholmánya, mely vádult akar szolgálni egy szerencsétlen hazánkfa ellen. Azért megbocsátunk nekünk a Pol. Újd. t. szerkesztője, ha felkérjük, hogy eféle hírek felvételében egy kissé óvatosb legyen.

Egy háromszéki székely.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Az erdélyi kormányseknél a tanácsnoki és titkári állomások következőleg töltettek be: megmaradtak a régiebbsé Cseri Farkas, b. Jósika Lajos, b. Bornemisza János, b. Salmen Ferencz, gr. Nemes János. Újából nevezettek: püspök Haynald Lajos véglegesen, ideiglenesen pedig gr. Bethlen Gábor, b. Kemény Domokos, Nagy Elek, Schreiber Simon, Schmidt Konrad, Aldulian János, Dunka Pál, Lázár Sándor, Jakab Bogdán, Ince Mihály. Kormányseki titkárok maradtak: Iszlai László, gr. Vass Albert, gr. Kálnoki Pál. Újából kinevezve: Göbbl Károly, Phleps Károly, Pál Sándor, Bíró Lajos, Szentgyörgyi Imre, Moga Demeter, Grideanu Popp Mátyás, Hajós János.

— Gyászír. Ismét jobbaink egyikét vesztettük el: ruszai gróf Kornis Ferencz, kit lapunkban közreadott olvasóink is ismertek, jelen hó 27-kén éji 11 és 1/2 órakor tült májba következtében kimúlt. A derek áldozatkész hazafi és szerény, népszerű s becsületes férfi balala általános részvétet keltett városunkban s fog kelteni a hazában is. Porai e hó 29-kén helyeztetnek el a köztemetőbe.

— A lapunk közlelbi számában említett égés alkal-mával, a mint illetékes helyről értesitenek, a tüzoltárszerek kellő gyorsasággal érkeztek a helyszínére.

— Eppen most jelent meg Kolozsvárott Stein János bizományában, a lapunk olvasói által szép tolláról ismert jeles keleti utazónk báro Orbán Balázs keleti utazásának első kötete. Az első kötet kiállításra a legesimiosabbak közül való, melyek Stein nyomdájából kikerültek, s tizenegy nyolczaldréti ívet foglal magában. Az egész utazás öt ekkora kötetre fog terjedni s bolti ára 5 ft lesz, azonban az előfizetés folyvást elfogadtatik négy forintjával. A tisztelt előfizetők ez összeget akár szerkesztőségünkhez, akár Stein könyvkereskedésébe küldhetik, s az első kötet azon-nal kézbesített fog. A másik négy kötet is gyorsan fog megjelenni, minthogy az író újabb intézkedése szerint most mind a három kolozsvári nyomda dolgozik rajta, hogy se-bessen kiállithassa.

— Külföldi meggyéből írják, hogy ott több helységben március 22-kén közölték a helytartóságok idei márc. 15-ről kelt rendelete nyomán azon járáshivatali felszólítást, hogy ápril 3-kaig mindenki adóhátralékát, ugy az idei adóból az első negyedét ugy befizesse, hogy a hol restantia lesz, minden faluba egy comania katoná fog küldetni, melyet a hátralékosak nemcsak éle mezni, de zsoldjukat is mind-addig fizetni tartoznak, míg adójukat megadják. Ezen ren-delet, annyival nyomasztóbb, mert a határidő nemcsak ke-vésre van kitűzve t. i. március 22—23-tól ápril 3-ig, ha-nem még az illetők nem fontolták meg, hogy éppen ez időre esett a nagybét és a husvét innepe, s hogy a szegény falusi birtokos, mely pénzt bizony nem tarthat ládájában, mely az adót gabonájából szokta kiteremteni, még piacot sem talál most, hol gabonáját eladja, s mennyivel terhesebb lesz neki, hogy executor katonák tartásával adója kétszeressé? Az illetők néznek az Istenre is! s hagyják meg a népnek, hogy legalább az Urvacsorájának kenyerét csendesen nyelhesse le.

— A komáromi őhitűek templomuknak a csendőrség által történt szentségtelen földulata után, abba többé járni nem akarnak. A templom kulcsát felküldötték a vár-parancsnoknak, s új felszentelést követelnek.

— Zágrábban, f. hó 20-án megyegyűlés tartott; ennek részletei közül kiemeljük a következő nagyérdéki bírálat: Nőgrádvármegyének ama körirata, melyben a birodalmi tanácsnak netalán magyar tagjai bázárulónak nyilvánítottak: Vrbancics urak zsviöktől kísért beszédre nyújtott alkalmat. Azt fejezte ő ki beszédében, hogy a horvát országgyűlés a birodalmi tanácsba mindaddig nem küldhet követeket Horvátország és Szlavonia részéről: míg ez országoknak Magyarországhoz viszonya a magyar és horvát-szavon országgyűlésen tökéletesen megállapítva és elintézve nem lesz. A főispán ezzel teljesen egyetért; az okt. 20-diki diploma egyik főfeladatát tűzte ki — ugymond a szónok — Magyarország és Horvátország kölcsönös egy-máshoz viszonyainak szabályozását. Mi a magyarokkal 800 éven keresztül boldog szövetségben éltünk: miért ne kísér-tenők meg e szövetség fölújítását? Ha a magyarok öszin-ték és igazságosak: s ily szövetség a jogegyenlőség, nem-zetiség és belönkormányzat alapján szerencsésen létre jö, ugy egyedül a régi alkotmányos viszonyra van szükségünk. (Zsviö!) Vrbancics ezt indítványát egyhangulag elfogad-ták, s határozatba ment, hogy az a többi helyhatósággal közölteni fog. A többi horvát megyék is hasonló szellemben határoznak.

— Pozsega, március 24. Az „Ost. u. West“ jelenti: A megyegyűlés elhatározta a Reichsrathba küldés ellen tiltakozni, s főlzölítia Horváth-és Tóthország minden megyé-jét, e határozat támogatására. Továbbá kijelenti a gyűlés, hogy ez ügy nem lehet vita tárgya, mielőtt Horváth-Tóthor-szágnak Magyarországhoz állami viszonyai végleg nem szabályoztattak. Végül még elhatározott ismét kérvényez-ni: a határvidekeknek az országgyűléseni képviseltetés s Dalmátia bekebelezteséért.

Nyíltér. — A n. kanizsai t. cz. polg. egyelet-nek. Az állítólag kiadó-hivatalunkhoz küldött reclamatiók közül csak egyet kaptunk. Egyébirtant meg van téve az in-tézkedés arra, hogy ápril hó elejétől számítottlag egy félévig a lapok oda pontosan járjanak.

F. S. szabómester urak Seps-Sztygyörgyre. Ön neve alatt kiadó-hivatalunkhoz előfizetési pénz nem érkezett.

Dézi János urak Dicső-Sztrmartonba. Önök lap-jai e czim alatt a legpontosabban küldetnek március hó elejétől a dicső-sztrmartoni postára. A baj nem nálunk, ha-nem azon postahivatalnál rejlik.

POLITIKAI HIREK.

— Az olaszországi hírek — írja a „P. N.“ néhány nap óta igen harcziason hangzanak és egyenes ellentétben ál-lanak azoknak véleményével, kik legalább a jelen év folyamában nem tartottak már fegyveres összeütközéstől. Piemont egyszerre oly nagyszerű készüléteket tesz, mintha már holnap meg kellene támadtatnia, vagy — megtámadnia, és az emigráció közt is szokatlan élénk-ség vehető észre. Sőt még a legujabb szárdinai minisz-terkrizisnek sem lehet békés értelmet tulajdonítani, nem-csak azért, mert Cavour gróf minden körülmények közt a kabinetben fog maradni, hanem azon okból is, mivel az új miniszterium, legalább az eddig forgalomban le-vő versiók szerint, igen határozott férfiakból álland. Cavour maga, hallomás szerint a külügyek vezetésé-től vissza akar lépni, a miben annak jelét akarják látni, hogy a gróf a diplomatiának már csak alárendelt fontos-ságot tulajdonít a legközelebbi hónapok történetében, el-lenben kezében maradna a pénz- és a tengerhadi ügy, mely kettő kétségenkívül fontosabb szerepet fog játszani, mint a diplomatiái szörszálhasogatások és jegyzék-váltások.

— Turin és Páris közt a legbensőbb egyetértés ural-kodik és az olaszok egytől egyig azt hiszik, hogy nem sokára a francia sasok ismét a savoyai kereszt mellett fognak lengeni a csatamezők fölött. És mit kívánand Franciaország fardozásainak jutalmul? Cavour gróf lapja folyvást ismétli, miszerint új területi átengedéssről Olaszországban semmiképpen nem lehet szó. Te-hát hol? Azt mondják, Dalmatiában, és I. Napo-leon története nem tünteti elő képtelenségnek azon állítást, hogy Franciaország még most is a pompás dalmát kikötők egyikére vagy másikára, vagy mindnyájukra vágyódhatnék. Ha pedig ily vágyak léteznek, akkor Franciaország természetesen szívesen látja a her-czogovinai és bosniai lázadásokat is, melyek kellő ter-jedelemre növekedvén — hátulról fenyegetnék azon osz-trák hadsereget, mely Dalmatiát védelmezi. Miután pe-dig Oroszország maga is régóta törekszik kikötő helyre az Adria balpartján, nem valószínű, hogy ily foglalást Franciaország részéről meg fogna engedni a nélkül, hogy neki — Oroszországnak — is ne jutna valami előny, míg Szárdinia az általános zavar közepetto Ve-lencez meghódításáról fogna gondoskodhatni. . . .

— A „Patrioti di Parma“ jelenti: Garibaldi tábor-nok, mint mondják, ápril elejére tűzte ki a hadjárat meg-kezdését. Ezt megerősítik azon toborzások, melyeket a magyar tábornokok nyíltan folytatnak, kik emellett titkot nem csinálnak azon elhatározásokból, hogy Ausztriát né-hány hét alatt megtámadják. — Franciaország déli ré-veiben sok garibaldista ül hajóra hadtestökhöz csatla-kozandók.

— Páris, március 24. A mai „Moniteur“ szerint a császár a válaszfölirati küldöttség előtt köszönetét fe-jezte ki az adresse-ben íránta kifejezett bizalomért, s vé-gül hozzá téve: „A vita élönksége dacára én egyáltalá-ban nem sajnálom, hogy a nagy államtestek a külpolitikát megértették. Az ország hasznát veszi ennek. A tárgya-lások fölvilágosítják azt, a nélkül, hogy nyugtalanítsák. Én mindig szerencsésnek fogom érezni magamat, ha önkök őszhangzásban lehetek. Mint a kik az általános szava-zatból eredtünk, kölcsönösen támogatni fogjuk egymást abban, hogy Franciaország nagyságát és virágzását elő-mozdítsuk.“

— Az angol alsó-házban Roebuck minap Au-sziria mellett s Olasz- és Magyarországgal ellen szólalván föl: most az ő sheffielei válaszlói elhatározták neki meg-írni, hogy általános sajnálkozással fogadván beszédét, fölzlölítják őt, hogy mihamarább jelenjék meg válaszlói-nál s magyarázza meg nekik azon beszédében nyilvání-tott nézeteit bővebben.

— A holsteini ügyre vonatkozólag nagy ér-dekkel bíraz oldenburgi nagyhercegnek mint schleswig-holsteini agnatusnak levele a dán királyhoz, melyben ennek tanácsolja, hogy ismerje el a hercegségek törté-nelmi jogát s térjen vissza a személy-unióra. A király erre adott válasza szerint a nagyherceg tanácsai Ko-penhágában éppen nem találtak kedvező fogadtatásra.

— Az amerikai Egyesült államokból érke-zett tudósítások fölriasztók. Ezek szerint a dél- és éjszak közt a polgárháboru erős léptekkel közelg. Azon bizto-sok, kiket a déli unió elnöke azon szövetségi tulajdon s erődök kiadása végett küldött, mik még az éjszakai szö-vetség kezében vannak, Washingtonban nem ismertet-tek el. Azt hiszik, hogy mihelyt ezek visszatérnek, azonnal meg fognak az érintett erődök támadtatni s a déli congressus már is megszavazott egy törvényt, melynél-fogva ötven nap alatt ötvenezer főnyi seregnek kell tal-pon állnia. A washingtoni kormány pedig Lincoln pro-grammjának valósítását készíti elő. Visszahívá hadi ha-jóit a földközi és csendes tengerről; ugyanezen paran-csot küldé azon csapatoknak, melyet Texas és Uj Me-xico határait őrzék s melyek Twigs tábornok árulása foly-tán már nagyrészt a déli szövetséghez átpártoltak, s végre elhatározá a Sumter-erőd őrségének erősítését, miu-tán annak parancsnoka Scott tk. azon nézetét fejezé ki, hogy ezen hadmivelet nagy veszteség nélkül végrehaj-tható. Nagyon félő, hogy ez jelöl fog szolgálni az ellen-ségeskedések megkezdésére.

Ujabbak. — Turinből írják a „Vaterland“-nak, hogy ott nemsokára egész forradalmi congressus lesz. Türr és Klapka már megérkeztek, vagy e napok-ban érkezendők. Mieroslawskit 29-kén, Kossuthot is körülbelül ekkorra várják. Somogyit elküldötté előre, hogy megérkezltét jelentse, szállását rendezze és a for-radalmi központi comité főnökeivel értekezze. Hitelesen állithatom, hogy Klapka f. hó végén, Türr dandárát is beleértve, 22,000 ember felett fog rendelkezni, e csap-jon Genuában öszpontosul. Most a felett értekeznek, vaj-on a magyarországi vagy velencei támadásnak kell-e előbb megtörténnie. Az angol csapaton kívül szerb és bolgár legió is rendelkezésre áll a forradalmi parancs-nokságnak. Kossuthot, mint Turinből írják, Lafaria és Cavour fogadta.

— A „Daily News“ 21-dikei számában ismét Ma-gyarország mellett s az osztrák kormány ellen vezérczik-kez. A cikk így végződik: „Az osztrák kormány hi-vei azt mondják, hogy a magyarok kívánatai méltányta-lanak. Eppen nem! A magyaroknak nem csak joguk van alkotmányuk helyreállítását követelni, de ezt a legfon-tosabb politikai és közjogi indokoknál fogva is kötelesek tenni. Ausztria merőben desorganisálva van. Nincs sem-mi alkotmánya, mindössze kabinetje s nagy álló katona-sága van. Minden egyéb tekintetben a császári biroda-lom csak — név. Vannak ugyan benne különféle államok és nemzetek, de azokat semmi közös kapocs nem köti össze. Ez összeköttetésre sikertelenül kísértenek meg mindenféle eszközöket, alkotmányokat stb. Magyaror-szág ellenben valóságos királyság, élő nemzet, vannak történelmi hagyományai, régi alkotmánya, forró haza-szereteten egyesült népe s lelkes nemzeti szelleme. Ok-talanlág azt kívánni vagy várni, hogy ily valódi ország egy merő geographiai fogalomnak, egy névleges állam rémjének, a mostani Ausztriának magát feláldozza.

A magyar bankjegypöröl írják, hogy fölperes el-halasztásért akar folyamodni, s a szerint a további tár-gyalások alkalmasint csak husvét után várhatók.

— Bécs, március 26. A „Presse“ esti lapja sze-rint Zágrábba jelentés érkezett, hogy a katonai őrvidek a horvát országgyűlésen nem lesz képviselve. A „Wan-derer“ esti lapja szerint a bán leköszönését beadta, de ez még nem volt elfogadva.

— Az „Allg. Ztg.“-nak írják Bécsből, hogy a bécsi udvar Európa minden udvarához tiltakozó jegyzéket kül-dött az új olasz királyság proclamatiója ellen. Hasonlag til-takoznak a toscanai, modenai hgek s a pármái hgnő. — Anglia után Svédország és Portugal fogják először elis-merni az új olasz királyságot.

— A „Patrie“ az Adriaitenger pantjáról vett táv-irati sürgöny után jelenti március 16-ról, hogy a rume-liai kormányzó csapatokat küldött Antivari ellen, a montenegróiak derekas megtámadására.

— Turin, mart. 20. Türr tábornok Páris és Londonból visszaérkezett, és tüstént kihallgatáson volt a királynál, és fontos értekezleteket tartott a miniszter-elnökkel. Victor Emanuel ma kiálltatott ki Olaszország királyává. 101 ágyulövés hirdeté azt a város lakosainak. Kossuth, a „Giornale di Verona“ egy távirata szerint március 19-én Turinba érkezett.

— Turin, március 22. Cavour gróf következő mi-niszter-jegyzéket terjesztett elő a királynak: Cavour kü-

tengerészeti és elnök; Fantli had-, Minghetti bel-, Cassinis igazság-, De Sanctis oktatás-, Natoli gazdaság-, Bastogi pénz- és Peruzzi közmunkaügyi miniszter.

— Turin, március 25. A kamara mai ülésében Cavour ezt viszonozta Audinotnak: nekünk jogunk van Rómát Olaszország fővárosává tenni, de Franciaország beleegyezésével kell Rómába mennünk. Cavour kijelenti: mihielyt a piemontiak benyomulnak Rómába, mindjárt proklamálják az egyház legnagyobb szabadságát. Ezen szabadság az olasz alkotmány (statuto) része leendő. Ha a római udvar ragaszkodik a világi és lelki hatalom egyesítésének eszméjéhez, felelős lesz politikájáért, mely valószínű szakadást idézhet elő.

— A „Surgöny“ nek táviratozzák Bécsből: Az erdélyi udvari kancellária előterjesztéseit ő felsége megerősítette. A régi politikai szervezet helyre van állítva; a megyék, szabad kir. városok és a szász nemzet előbbi jogaikba ismét visszahelyeztettek. A kormányzók helyett Kolozsvár van kijelölve. Ennek tagjai, kik közt három szász és három román, — valamint a főispánok is kinevezettek. — Salmen szász gróf meg van bízva a szász föld újjászervezésével. — Az országgyűlés a régi mód szerint az 1791. 11. t. cikk alapján fog egybehívni. Napja még nincs meghatározva, mivel ez az újjászervezés folyamatától függ. Az országgyűlés minden kategóriába a volt jobbágyság képviselői is fölvetetnek, ezeknek választási cenzusa 8 fra van határozva. — A politikai szervezésnek április 15-ig be kell fejeznie; mely napon az eddigi hatóságok megszűnnek. — Az igazságszolgáltatásra vonatkozólag a határozatok még váratnak.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(100) Sz. 2500—1861.

Árverési hirdetés.

Az országos cs. kir. pénzügyi igazgatóság folyó év és hó 18-án 3904/121 számú rendelet közzétételén ezennel közzétett tételt, hogy jelen év Április 10-én reggeli 10 órakor alulírt pénzügyigazgatóságnál az itteni ugynevezett kormányzati tordautca: egyemeletű épület alatti pince jelen év Április hó 24-től kezdve egy évre nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adni.

Kikáltási ár 106 frt 5 kr o. ért. Bérleti vágyók felszólítanak a kitűzött napon a kikáltási ár 10 száltoijával magukat ellátva megjelenni, avagy szabályszerűleg készített s 36 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatukat beadni.

Az árverési feltételek addig is az itteni kiadó hivatalnál megtekinthetők.
A kolozsvári cs. kir. kerületi pénzügyi igazgatóságtól, Március hó 23-án, 1861.

NEM HIVATALOS.

(101)

Figyelemre méltó!

Alulírt úgy hiszem, miképp kereskedésem egy évi folyamata alatt a n. érd. közönség teljes meggyőződést szerezhetett arról, hogy a szakmámba vágó s kereskedésemben mindenkor nagy választékban talált műmbergi és divatárú-cikknek egyedül nálam valának minden időben egyenlő jutányos árban kaphatók.

A n. é. közönség pártfogása, melyben részletetni kegyes volt, meggyőzött a felől, hogy a n. é. közönség hajlamát megnyerni szerencsés voltam.

Ez okból, hogy e hajlamát és pártfogást továbbra is kiérdemelhessem, és minden felmerülhető igényeknek leggyorsabban megfelelhessek, kereskedésemet tetemesen megnagyítam és azt egy **DÍSZ-ÁRU** teremmel bővítém, melyben a legfinomabb és legvalódibb **divat- és dísz-áru** cikkek fényes kirakatban vannak felállítva, melyeket egyszerű megtekintés végett is van szerencsém ajánlani.

Midőn ezt a n. érd. közönségnek tisztelttel jelentem, egyszersmind továbbra is szíves látogatását kérem bátorodom.

Kolozsvárt, március hóban, 1861.

Csapó Sándor.

(104)

M. L. urnak!

Önnel minden esetre találkoznom kell, és fogadom becsületesemre, hogy szíveségével vissza élni nem fogok.

K. M.

(107)

Egy tanuló ifju.

Ki magyarul és németül írni és olvasni tud, azonnal felvételt kereskedésben.

Stein János.

(97)

Hidutczában a 283-dik számú **bolt és szoba kiadó:** értekezhetni iránta ott helyben a tulajdonossal.
Zámnál délután két és három óra közt meglatogatni

(1—1)

(106)

Uj-Tordában Puhl Ignéz urnál, Nagy Ferencz tanár gyümölcsöséből nemesített legjelesebb fajú alma, körte, szilva és kajszi, 3—4 éves csemetékben eladó 400—500 darab; megrendeléseket elfogad Tordán a tulajdonos, Kolozsvárt ifj. Tauffer Ferencz kereskedése.
A csemeték ára egyre másra 50 ujkr.

(103)

Kolozsvárhoz négy órányira Győr-Vásárhelyt egy lakó- és gazdasági épülettel ellátott belső udvari Telek, külsőségeivel, ugy az ahoz tartozó inaktelki, Pányiki, Sztánai, M. Békai, Alsó és Közép Földi allodiumokkal, malmokkal, szőlővel s a t. Regale beneficiumokkal, a jelen 1861-ik évi Szentgyörgy napról kezdőleg haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet felette Kolozsvárt a két vizközötti 390 szám alatti házánál.

(1—3)

(1—3)

BÉCSI BÖRZE mártius 26-kán.

Állam-adósság.	pénzben	árban		pénzben	árban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	76.60	76.80	Ausztr. államvaspálya	284. — 285. —
5%-os metalliques	100 frt.	64.80	65. —	Nyugati vasut	186.50 187. —
Földtehermentesítések.				Pardubitz vasut	107. — 107.50
5%-os magyarországi	100 frt.	64.75	65. —	Tiszai vasut	147. — 147. —
5%-os bányai, horvát és szláv	100 frt.	62.50	63. —	Déli vaspálya 60% (ex div.)	189. — 190. —
5%-os erdélyi	100 frt.	61.25	62. —	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	156. — 156.50
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	— 110. —
Trieszti db.	100 ft pp.	125. —	126. —	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20. — 22. —
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	100. —	100.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60. — 64. —
Budai városközség db	40 ft a.é.	36.25	36.75	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	91. —	92. —	Három hónapra.	
Salm	40 ft pp.	37.50	38. —	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	125.30 125.50
Pálffy	40 ft pp.	36.50	37. —	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2 „	125.30 125.50
Clary	40 ft pp.	36.25	36.75	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4 „	— —
St. Genois	40 ft pp.	36.25	36.75	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 „	125.50 126. —
Windischgrätz	20 ft pp.	21.75	22.25	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2 „	110.50 111. —
Waldstein	20 ft pp.	26.15	26.75	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/2 kr) 4 1/2 „	147.50 147.75
Keglevich	10 ft pp.	16.25	16.75	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2 „	58.40 58.50
Részvények.				Pénznekem.	
Nemzeti bank ex div.)		713. —	715. —	Korona	20.25 —
Hiteletintézet 200 frt.		162.20	162.60	Császári arany	6.95 —
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.		563. —	565. —	Reczés arany	6.94 —
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		423. —	425. —	Napoleon's or	11.77 —
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		140. —	150. —	Orosz imperiale	12.04 —
Budapesti lánchíd 500 ft pp.		39. —	39. —	Ezüst	46.50 —
Ejszaki vasut		1905.30	1905.50	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	41.25 —

(102)

Haszonbér.

A mezőség szélén Septéren, Szász-Régentől 4, Tekétől 3, és M.-Vásárhelytől 5 óra távol-
ságra vagyon egy 800 holdból álló birtok a most
következő Sz.-György napon kezdve haszonbér-
be kiadó, udvar házzal, szükséges gazdasági
épületekkel, meglevő repce, ősz gabona, és a
kibérlés idejéig vetendő tavasz vetésekkel, 12
bérés ökörrrel.
Értekezhetni helyt Septéren a tulajdonosnál.

(105)

Papir kárpitok

és
festett ablak függönyök

gyári raktára

Sieburger Robert & Bn^o urnak.

Főrahely Magyarország és melléktartományai részére felső dunasor 10 szám, a lánchíddal szembe.

Legszilárdabb hiteli feltételek alatt meghatározott árban **mustra-példá-nyok** készen állanak. **Falszönyegzési munkák** (Spalierarbeiten) jótállás mellett vállaltatnak fel.

Sieburger György,
képviselő.

(1150) | 30/3 1861.

POP J. G.

Anatherinszajviz e.

Már nálunk is lassanként mind több figyelmet kezdenek a fogakra fordítani, mire azoknak oly nagy szüksége van, hogy az ember fájdalmak és kellemetlenségtől megóvassék. Nincs fájdalom a fogfájáshoz hasonló. Maga a szép Helena is rossz fogakkal és ennek következtében rosszbiu lehelletét kéri nélkül maradt volna, s amaz, a histo-riában ismeretes miniszter, a kit a trónra lépett fiatal uralkodó nyugalmazott, mivel az agg állam-férfiu rossz fogai reá kellemetlenül hatottak, nem halt volna tört szívvel meg. Az ismeretes mondat: „principis obsta, sero medicina paratur“ semmire se alkalmazható tehát annyira mint a fogakra.

A fogfájdalomnak legkisebb mutatózására azonnal használni kell a POPP ANATHERIN-SZAJJIVIZET, s azonnal meg vagyunk óva azon káros következményektől, melyeket a saját magunk irányábani kötelességmulasztás szokott maga után vonni. „Vigyá-zunk magunkra!“ — ez az első szabály, ha az ember egészséges akar maradni, s ez különösen a fogakra nézve áll. Minden betegségre több gondot fordítanak, mint a fog-fájásra, s pedig ez nemcsak a legkínosabb betegség, hanem a legkellemetlenebb is, né-melyeket egész életen át gyötörvén. Arra, hogy a fogak minő szerepet visznek beteg-ségeink történetében, rendesen csak akkor gondolnak, midőn azok már fájnak, s kihuzandók. De akkor már késő, már csak gyökereis orvoslás, a bajnak gyökereitől való eltávolítása segít.

Ambár Popp Anatherin-szajvizé majd minden nagyobb háztartásuál alkalmazva van, mégis figyelemztetjük azokat, a kik még azt nem ismerik, hogy mily hathatós szer az. Ez a legpompásabb szer a fogak épen tartására, a fájdalom eltávolítására, s ha a baj elharapódzott, annak megakadályozására. Különösen alkalmas a fog-tisztításra még ak-kor is, ha a borkó lerakódás már kezdetét vette; visszaadja a fognak szép és természetes színét, s a műfogakat is tisztán tartja; elszibbasztja az odvas fogak fájdalmát, és a kez-dethen levő fog-evődéseket megszünteti; meggyógyítja a petyhüdt foghúst, szilárdítja az ingó fogakat, s biztos gyógyszer a foghús-vérzés könnyebb esetében. Hathatós továbbá a foghús rothadása ellen, rheumatis cús fájdalmakkal, s megbecsülhetetlen végül azért, hogy a lehelletet kellemes szagúvá teszi, sa rögzött száj-szagot is eltávolítja.

Az elismerés, a melyben az Anatherin-szajviz részeseül, nem csak általános elterjedése, hanem számtalan dicséző iratok által is bizonyítható. Bizonyítványt birunk herczeg Eszterházyról, gróf Fricsné, gróf Fürstenberg, báró Pereira, s több orvosoktól, mint Oppolzer, Heller, Brants, Ritter, Schaffer stb.

Ezen Anatherin-szajviz kapható, Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszer-táraikban. Tordán: Wolff G. gyógyszer. Szebenben: Zóhrer és Müller, Steiner gyógy-szerész.Brassóban Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fejérvárt: Rusz, Wagner könyvtáros. Segesvárt: Misselbacher J. M. Beszterczén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J., Huzella. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Büchler D. és Fogarasi. Balázsfalván: Kovrig T. Szászvároson: Specht, Leonhardt J., és Wolsch gyógyszer. Szász-Régenben: Traugott és Wachner, Zilahon: ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszerész. Saltzman és Csanak J. urak.